

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของนิสิต คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของนิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. เพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของนิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของนิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรี คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2552 ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 6 จำนวน 409 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรี คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2552 ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 6 จำนวน 228 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 1 ฉบับ จำนวน 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบคัดกรองสุขภาพจิต ไทย จี เอช คิว 30 (Thai GHQ 30)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับผู้ปกครอง

ตอนที่ 6 แบบสอบถามคุณลักษณะของกิจกรรมนิสิต

ตอนที่ 7 แบบสอบถามทัศนคติในการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปร พยากรณ์ และตัวแปรพยากรณ์แต่ละตัวกับตัวแปรเกณฑ์

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) เพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของนิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาพบว่านิสิตที่ตอบแบบสอบถามเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 6 จำนวน 228 คน ซึ่งนิสิตส่วนใหญ่อยู่หอพักภายนอกมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 83.8 โดยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดี ($\bar{x}=3.13$, S.D.=0.48) ส่วนด้านสุขภาพจิตอยู่ในเกณฑ์บกพร่อง ($\bar{x}=6.41$, S.D.=6.33) สัมพันธภาพระหว่างนิสิตและเพื่อนอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ($\bar{x}=3.81$, S.D.=0.43) สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.12$, S.D.=0.48) สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับผู้ปกครองอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ($\bar{x}=4.12$, S.D.=0.64) คุณลักษณะของกิจกรรมนิสิตอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.06$, S.D.=6.46) ทัศนคติในการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ($\bar{x}=3.67$, S.D.=0.53) และจำนวนครั้งการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตอยู่ในเกณฑ์ระดับดี ($\bar{x}=4.24$, S.D.=1.65)

2. การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรพยากรณ์ และตัวแปรพยากรณ์แต่ละตัวกับตัวแปรเกณฑ์ พบว่า พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 10 ตัวแปร รวมทั้งสิ้น 55 ค่า และมีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน 38 ค่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง -1.000 ถึง $.620$ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่มีค่าสูงสุด คือ การอยู่หอพักภายนอกมหาวิทยาลัยกับชั้นปีที่ศึกษา ($r=.620$) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่มีค่าต่ำสุด คือ การอยู่หอพักภายนอกมหาวิทยาลัยกับการอยู่หอพักภายในมหาวิทยาลัย ($r=-1.000$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์

3. ผลการค้นหาล่าสุดที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนิตินิตของนิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) พบว่า ตัวแปรจำนวน 3 ตัวที่ร่วมพยากรณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนิตินิตของนิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .607 และกำลังสองของ ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .369 แสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด 10 ตัว ร่วมกันพยากรณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนิตินิต ได้ร้อยละ 36.9 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์มีค่า 1.335 ตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนิตินิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ตัว คือ ชั้นปีที่ศึกษา (X1) สุขภาพจิต(X5) ซึ่งส่งผลทางลบ และตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนิตินิตของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ตัว คือ สัมพันธภาพระหว่างนิตินิตกับเพื่อน (X6) ซึ่งส่งผลทางบวก ส่วนตัวแปรที่เหลืออีก 7 ตัว ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ตามลำดับดังนี้

$$Y = 2.249 - .034(X5) + .810(X6) - .371(X1)$$

$$Z = -.034(Z5) + .810(Z6) - .371(Z1)$$

อภิปรายผล

จากการวิจัยที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังนี้

1. ในการตรวจสอบปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของนิสิต พบว่า มีตัวแปรพยากรณ์จำนวน 3 ตัว คือ สุขภาพจิต และสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน และชั้นปีที่ศึกษาสามารถร่วมพยากรณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของนิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรได้ร้อยละ 36.9 ตามลำดับซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ผู้วิจัยจึงอภิปรายผลดังนี้

1.1 สุขภาพจิต เป็นตัวแปรที่ส่งผลทางลบต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของนิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร แสดงว่า นิสิตที่มีคะแนนจากการทำแบบคัดกรองสุขภาพจิตต่ำ (เป็นผู้มีสุขภาพจิตดี) จะเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากนิสิตที่มีสุขภาพจิตดีเห็นความสำคัญ และคุณค่าของการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต ดังที่อรุณ เชนาศัย (2538) ได้กล่าวถึงสุขภาพจิตไว้ว่านอกจากผู้ที่มีสุขภาพจิตดีสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมที่อยู่ร่วมกับสังคมที่เกี่ยวข้องได้ดี โดยไม่ก่อความเดือดร้อนให้ตนเองและผู้อื่น ยังก่อให้เกิดผลดีและประโยชน์แก่ตนเอง และสังคมได้อีกด้วย สอดคล้องกับจันทิมา จันทรศักดิ์ (2547) ที่พบว่าสุขภาพจิตส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตและนอกจากนี้หฤทัย ศุภลักษณ์ (2547) ยังพบว่าสุขภาพจิตที่ไม่ดีส่งผลต่อการทัศนคติในการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตอีกด้วย

1.2 สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน เป็นตัวแปรที่ส่งผลทางบวกต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของนิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร แสดงว่า นิสิตที่มีสัมพันธภาพเพื่อนที่ดีเข้าร่วมกิจกรรมมาก เนื่องกิจกรรมนิสิตต้องอาศัยความร่วมมือกันทำงานและร่วมรับผิดชอบสร้างความสามัคคีในหมู่นิสิต ดังนั้นเพื่อนมีส่วนในการชักจูง และแนะนำในการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตและทำกิจกรรมอื่นๆ อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (อ้างอิงใน โกมล ไพศาล, 2549) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนไว้ว่าในกลุ่มเพื่อนนั้นเป็นกลุ่มที่จะประสานชีวิตจากสังคมในบ้านไปสู่สังคมมหาวิทยาลัยทำให้นิสิตได้รู้จักว่าตนเองประสบความสำเร็จในด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อนเป็นกลุ่มที่สนับสนุน เพื่อนช่วยสนองอารมณ์จิตใจและเข้าใจชีวิตการอยู่ร่วมกัน การสมาคม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น และอาจมีการยุยงให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ กระตุ้นให้เกิดความคิดและประสบการณ์ใหม่ๆ ให้กำลังใจในการเปลี่ยนแปลงหรือในทางกลับกันกลุ่มเพื่อนก็อาจจะช่วยรักษาสภาพที่คงที่ไว้ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงก็ได้ รวมทั้งนิสิตที่เรียนไม่ค่อยดีหรือมีความผิดหวัง กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้เลือกทางออกทางอื่น หรือช่วยให้มีภาพพจน์ทางบวก โดยที่สนับสนุนให้เกิดความสนใจต่อสิ่งอื่นที่มีใช้การเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประวีตร โหระ (2534) พบว่าสังคมกลุ่มเพื่อนส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต

1.3 ชั้นปีที่ศึกษา เป็นตัวแปรที่ส่งผลทางลบต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของนิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร แสดงว่า ชั้นปีที่ศึกษาสูงขึ้นก็มีการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตน้อยลง อาจจะเป็นเนื่องจากนิสิตแต่ละชั้นปีมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดคอฟแมน (อ้างอิงใน อัศวิน มณีอินทร์, 2547) ได้กล่าวถึงลักษณะนิสิตตามระดับชั้นปีที่ศึกษาว่า ชั้นปีที่ 1 จะมีความสนใจรู้สึกตื่นเต้นสนใจทุกสิ่งรอบด้าน ต้องการปรับตัวให้เข้ากับชีวิตในมหาวิทยาลัยจึงพยายามที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตต่างๆ ตามที่โอกาสอำนวย ชั้นปีที่ 2 เริ่มมีความขัดแย้งต่อมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 3 จะเริ่มสนใจการมีเพื่อนต่างเพศ และชั้นปีที่ 4 จะเริ่มสนใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงาน และเอื้อประโยชน์ต่อการศึกษามากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยสายพิณ สุคตเนื่อง (2536) พรทิพย์ มั่งคั่ง (2547) ที่พบว่าชั้นปีที่ศึกษาส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของนิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์ จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ สุขภาพจิต และสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน และชั้นปีที่ศึกษา จึงควรส่งเสริมดังนี้

ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของควรพัฒนากิจกรรมนิสิตโดยการส่งเสริมให้มีกิจกรรมนิสิตที่ส่งเสริมสุขภาพจิต เพื่อป้องกันความรู้สึกไม่เป็นสุข ความวิตกกังวล และความบกพร่องทางสังคมของนิสิต นอกจากนี้ควรส่งเสริมกิจกรรมที่เสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน เพื่อให้ นิสิตสร้างความรักความสามัคคีในหมู่คณะ รู้จักการทำงานเป็นทีม นอกจากนี้ต้องจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับชั้นปีที่ศึกษาของนิสิตเพื่อให้ตรงกับความต้องการของนิสิตมากที่สุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่อาจมีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต เช่น บุคลิกภาพ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมนิสิต เป็นต้น

2. ควรมีการวิจัยเรื่องนี้โดยการใช้การวิเคราะห์โดยวิธีอื่นๆ เช่น การวิเคราะห์เส้นทาง เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ อีกทั้งการวิเคราะห์เส้นทางทำให้ทราบว่าตัวแปรอิสระใดส่งผลต่อตัวแปรใดมีรูปแบบการส่งผลเป็นเช่นใด เพื่อให้ได้รายละเอียดที่ชัดเจนยิ่งขึ้น